

KANDIDATNUMMER 3120

Sidetall _____ av _____

Husk å skrive kandidatnummer og sidetall på hver side av besvarelsen!

ISSN 0130

Intensivt mellomkurs i norsk, trinn III
Skriftlig eksamen
4 timer



Den internasjonale sommerskole
Universitetet i Oslo
2014

I. Lytteprøve**Spørsmål. Svar med hele setninger. Skriv svarene på dette arket.**1. Hvilke to betydninger har ordet *sapmi*?

"Sapmi" ordet er det området hvor samene bodde (Russland, Finland, Sverige, Norge). I tillegg betyr ordet "Sapmi" de etniske folkeskupper som samene hadde.

2. Hva er Nordkalotten?

Nordkalotten er et sted i Norge hvor samene bodde.

3. Hvilke faktorer kan en same basere sin identitet på?

Faktorer som kan basere en same er det genetiske forholdet, morsmål, personlig ønsker, eller en kombinasjon av de tingene.

4. Hvordan fungerte siida-systemet som grunnlag for å organisere det tradisjonelle samiske samfunnet?

Siida-systemet fungerte på en måte hvor de kunne organisere boplasser og organisere jakt grupper.

5. Hva var årsaken til at samene aldri greide å mobilisere noen særlig motstand mot koloniseringen av territoriene deres?

Siden samene flyttet fra sted til sted var det vanskelig for dem å forsvare seg. Derfor var det umulig for dem å ta en motstand.

6. Nevn to eksempler på hvordan fornuftspolitikk overfor samene ble praktisert.

Når det gjelder fornuftspolitikk, innførte staten

Jordloven i 1902. Det betydde at bare dem som kunne snakke, skrive, og lese norsk kunne kjøpe jord fra staten. I tillegg på skolene var det bare norske undervisninger.

7. Hva står det i paragraf 110a i Grunnloven? Samene kunne ikke kjøpe jord og barna kunne ikke forstå.

110a i grunnloven

står det at samene får lov til å utvikle sin kultur, sitt språk, og samfunnslevet

8. Hvilken oppgave har Nordisk sameråd?

Nordisk Sameråd er en organisasjon hvor de kan bestemme forskjellige ting når det gjelder samene. For eksempel forskjellige saker, i samfunnet.

9. Hvilken funksjon hadde *noaiden* i det gamle samiske samfunnet?

Noaiden i det gamle samiske samfunnet hadde en viktig funksjon hvor de kunne finne ut hvordan de skulle leve. For eksempel hvor de skulle bo og jakt løsninger.

10. Hvem var Lars Levi Læstadius?

Lars Levi Læstadius var en mann som var
møt denne kristne konservativ bevegelsen.

II: Tekst med oppgaver

Tiåret som teller

(Aftenposten, 15.9.2013)

Populærkulturen vil ha oss til å dyrke ungdomstiden til vi er langt oppi trettiårene. Det kan være en tabbe.

- Ah, tjuårene.

BI-studenten Junaid Khan (26) smaker fornøyd på ordet.

- Jeg kaller det "det gylne tiår". Man tror man kan få til hva som helst, alle drømmer skal gå i oppfyllelse.

Avgjørende

Tjuårene er den perioden i livet som har størst innflytelse på voksenlivet. Vi tar mer enn 80 prosent av våre mest betydningsfulle beslutninger før vi fyller 35, ifølge den amerikanske psykologen, professoren og forfatteren Meg Jay.

I sin bok *The defining decade: Why your twenties matter* uttrykker hun bekymring over at dagens unge roter bort tjuårene i den tro at de har all verdens tid til å finne ut hvem de er, hva de vil med livet sitt og hvordan de skal utnytte de viktige tjuårene.

Finne seg selv

2 Ord som *kidults* og *twixters* oppsto i USA på midten av 2000-tallet for å beskrive en ny og raskt voksende gruppe av unge mennesker i tju- og trettiårene. Mange av dem aner ikke hva de skal gjøre, hvor de skal bo og hvem de skal leve sammen med. De lurte på om de skal bli fotografer, advokater eller partyarrangører.

- Denne usikkerheten gjør dem bekymret. De blir forsørget av foreldrene, er uten forpliktelser, gjerne universitetsutdannet, men har i beste fall en lavtlønnet jobb, sier Jay.

- I dag handler "ung voksen"-perioden om sosiale forandringer: Flytte hjemmefra, etablere seg i egen bolig, fullføre utdanning, etablere seg på arbeidsmarkedet og utforske kjærlighetslivet. Økt individualisering gir økte valgmuligheter, men også økt ansvar for eget livsløp, sier NOVA-forskeren Christer Hyggen.

- Jeg mener det er viktig at vi ikke bare fordømmer dem som "umodne voksne", men anerkjenner at de er i en fase som er viktig, sier Hyggen.

Også psykolog Meg Jay mener medier og populærkultur må slutte å bruke uttrykk som kidults og twixters fordi det bidrar til banalisering. Hvis man ikke får gjort nok i tjueårene, blir det desto mer som må realiseres i trettiårene.

Store forventninger

- Det er ikke de unges skyld at de i dag har for store forventninger til hva livet skal by på, hevder trendforsker og sosialantropolog Gunn Helen Øye.
- Alle generasjoner har et handlingsmønster som speiler samfunnet de lever i. Denne generasjonen er blitt sånn på grunn av noe.

#3 Hun kaller dem «fordi-generasjonen»: De unge som kun gjør det som kan skrives på CV-en. De er vokst opp med støttende foreldre og er blitt sosialisert inn i samfunnsgrupper som dyrker dyktighet. Det blir dermed tydelige ytterpunkter, med de flinke som lykkes i alt på ene siden, og de som faller helt utenfor på den andre.

For sin egen skyld

#4 Junaid Khan (26) sluttet på studiene på BI i Nydalen for noen år siden, men er tilbake på skolebenken etter å ha tenkt seg grundig om.

- Jeg testet arbeidslivet i noen år, men til slutt innså jeg det selv: Utdanning er viktig. Og når du selv innser det, at du gjør det for din egen og ikke for noen andres skyld, da er du blitt voksen, sier Khan.

- Jeg tror vi sier at du kan kalle meg en ung mann, ikke voksen.

A. Spørsmål til teksten «Tiåret som teller».

1. Hvorfor er forfatteren Meg Jay bekymret for dagens unge?

Forfatteren Meg Jay er bekymret for dagens unge fordi tjueårene er hvor de finner ut hvem de er, og hva de vil i livet.

2. Hva er det som karakteriserer gruppen kidults/twixters?

Man kan karakterisere "kidults/twixters" som personer som vet ikke hva de skal gjøre med livet eller bo med.

3. Hva mener Gunn Helen Øye når hun kaller unge i dag "fordi-generasjonen"?

Gunn Helen Øye mener at "fordi-generasjonen" er unge som har hatt en støttende familie og vil gjøre sitt beste for å ha en god CV.

4. Hvorfor bestemte Junaid Khan seg for å gå tilbake til studiene?

Junaid Khan bestemte seg for å studere igjen fordi han tror at det er viktig å ha utdanning.

B. Fullfør setningene (så de gir samme mening som i teksten).

1. "Det gylne tiår" Det gylne tiår betyr at det er de ti årene som gjelder og er viktige.
2. Den perioden i livet som er viktig for en person kan en person finne ut hvem de er.
3. På midten av 2000-tallet Kam det ut uttrykket "Kiddults og Twixters" som beskriver unge usikre folk.
4. Økte valgmuligheter i samfunnet gir muligheter til å flytte hjemmefra, søker, skoler, jobbe, eller finne en kjæreste.
5. Hvis man får gjort nok i tjueårene, Kan man trives og ha flere jobbmuligheter senere i livet.

C. Alternative uttrykksformer

1. A. De blir forsørget av foreldrene sine.
B. Det er foreldrene som ga økonomisk støtte.
2. A. Noen samfunnsgrupper dyrker dyktighet.
B. I noen samfunnsgrupper er det grunnleggende ting som gjelder.
3. A. Denne usikkerheten gjør dem bekymret.
B. De blir bekymret siden de er usikre.
4. A. «Det er ikke de unges skyld at de har for store forventninger,» hevder Gunn Helen Øye.
B. Gunn Helen Øye hevder at selv om de har store forventninger, er det ikke det unges skyld.
5. A. Junaid Khan er tilbake på skolebenken.
B. Junaid Khan har begynt på skolen igjen.

D. Verb.**Sett inn riktig form av verbet.**

- å finne Noen dager etter at Whitney Houston ble funnet død,
- å spille - var - en av sangene hennes spilt på
- å spille flere radiostasjoner. Den sangen man spilte på den tiden, var "The greatest love of all". Innholdet i teksten er enkelt:
- å oppleve Den største kjærligheten du vil kunne ^{har} opplevd, er kjærligheten til deg selv. Forfatteren Jean M.
- å utgi Twenge har utgitt i april 2006 boka *Generation Me*, utgitt
- å få og filosofien hennes har fått samme navn som boka i løpet av årene som har gått.
- å handle Jean M. Twenge lot boka handle om de som
- å føde ble født på 70-, 80- og 90-tallet. Boka dreide
- å oppleve seg om mennesker som aldri tidligere hadde opplevd
- å fortelle en krig, og boka fortalte at de var unike, at alt de
- å gjøre gjorde var viktig og riktig. For noen måneder
- å lese siden var det mulig å lese en rørende
- å fortelle artikkel i en avis der en ung journalist fortalte historien om sin døde mor. Fra å være morsom og levende
- å forvandle seg har moren forvandlet seg
- å forsvinne til å bli en dypt deprimert kvinne, og til slutt forsvinner hun inn i elsk-deg-selv-bøkene. Hun er en av mange. Vi
- å realisere seg realiserer oss selv nå for tiden, vi
- å forvente forventer hele tiden å få en jobb som
- å betale er godt betalt, slik at det er

å kjøpe mulig for oss å kjøpe et stort hus i Ullevål Hageby.
 å by Men hva er lykke, og hva har livet brudt på til
 å bli syvende og sist? Møtet med virkeligheten bli
 å være brutalt for *Generation Me*, for kanskje vi ikke er så
 å mene unike likevel? Hva ville Whitney Houston mene
 å leve om alt dette, hvis hun levde.

E. Setningsbinding

Knytt sammen de to setningene ved hjelp av ordene som står i parentes. Du kan bytte om på rekkefølgen av setningene, men det logiske innholdet må være det samme.

1. Mange av dagens tjuetåringer kan bli skuffet når de kommer i trettiårene.

2. De unge har ofte store forventninger til hvordan livet skal bli.

(fordi) 1. Mange av dagens tjuetåringer kan bli skuffet når de kommer i trettiårene fordi de unge har ofte store forventninger til hvordan livet skal bli.
 (så) 2. De unge har ofte store forventninger til hvordan livet skal bli så mange av dagens tjuetåringer kan bli skuffet når de kommer i trettiårene.
 (derfor) 2. De unge har ofte store forventninger til hvordan livet skal bli derfor er mange av dagens tjuetåringer skuffet når de kommer i trettiårene.
 (for) 1. Mange av dagens tjuetåringer kan bli skuffet når de kommer i trettiårene for de unge har hatt store forventninger til hvordan livet skulle bli.
 (av den grunn) 2. De unge har ofte store forventninger til hvordan livet skal bli, av den grunn er mange av dagens tjuetåringer skuffet når de kommer i trettiårene.

F. Sett inn adjektivet og substantivet i riktig form i setningene.*viktig – periode*Til slutt leste vi om noen viktige perioder i verdenshistorien.Tjue- og trettiårene er en av viktigste periodene i livet.Hvilken perioden synes du er viktigste enn barndommen?Jeg mener at ungdomstiden er den aller viktigste i livet.Hva skal du gjøre i denne viktigste perioden?**G. Lukeøvelse****Fyll inn de åpne lukene med ett ord i hver.****Ventelister for kortreist, økologisk mat***Aftenposten, 14. juli 2014*Det er noen ventelister for å abonnere på kortreist mat i Oslo.

Oslo Kooperativ har 777 medlemmer som kan bestille ferdige grønnsaksposer og flere

enn 1000 Oslo-borgere står på venteliste for å bli medlem.

– Vi merker at dette er noe folk vil ha, sier Mads Pålsrud, styremedlem.

- Går rett inn i «tidsånden»1 oppstarten i fjor vår er ventelistene bare blitt lengre og lengre.

– Moteriktig, sunt, bærekraftig, etisk riktig - kortreist mat er et positivt ladet tema på mange måter. Det går rett inn i «tidsånden». Jeg tror vi forventer til å se mer og mer av denne typen tilbud av kortreist mat, sier Annechen Bugge, som forsker på nordmenns spisevaner på SIFO. Hun sier at man ser en økende interesse i samfunnet for alle aktiviteter som er knyttet til mat, og særlig knyttet til det lokale og kortreiste.

- Vil ha mat med historie

Det vi ser, er en økende opptatthet av sunnhet og helse. Men flere ønsker et råvarebasert kosthold, og forbrukerne legger vt på å lage mat fra bunnen av. Folk ønsker mat med en historie. Mange vil gjerne kunne produsere maten i store grad selv. Man vil tilbake til noe friskt og naturlig, og vi ser at mange forbrukere begynner å kjøpe norsk og kortreist.

- En selvfølge

Hanna Halpren, daglig leder på Restaurantakademien i Stockholm, sier at trenden er global. Hun tror at økologisk og kortreist mat etter hvert vil bli en selvfølge.

– Det vi ser, er at vi mennesker ikke kjenner til helt trygge. Vi vil tilbake til den gamle, i verden, men på en moderne måte. Neste uke vil Kooperativet ta opp 500 nye medlemmer. På halveres ventelisten. Mange har ventet i nesten ett år, sier Helene Austevoll, styremedlem i Oslo Kooperativ. Man får et helt annet forhold til å Kjøpe maten når man vet hvor den kommer fra.

Trenger mer plass

Det finnes flere Stadis abonnementsordninger for frukt og grønt i Oslo.

Kooperativet skiller seg ut ved at de er drevet på dugnad. Her må medlemmene

få bidra, enten ved å pakke poser eller med å drifte organisasjonen. De kaller seg et «arbeidsfellesskap». Nå ønsker de å starte lokale kooperativer opp organisjoner omkring i Oslo, og er allerede på utkikk på nye lokaler på Tøyen. Flere andre byer er interessert i å følge etter.

- Det har virkelig tatt seg opp de siste årene. Det er en direkte link til bonden og forbrukeren som jeg tror mange setter pris på, sier Pålsrud.



Do not write
in this space

Mange tror at lykken banker på døren og sier "Hei". Det kan hende at de aldri sier det, men det er mulig at folk tenker at lykken banker på døren. I tillegg er det folk som er på jakten hver eneste dag etter lykken.

Når det gjelder det gode livet for meg selv er det familien min som gir meg lykkelig hver eneste dag. Familien min betyr mye for meg. Siden familie er en viktig del i livet mitt er det et godt liv jeg lever.

I tillegg er det en fast jobb som gir en stabil inntekt. En stabil inntekt kan føre til et bedre livstil.



Do not write
in this space

En annen ting som er spennende
å tenke på når det gjelder det
gode livet er aktiviteter. Hver dag står
jeg opp å trener. En annen viktig del
i det gode livet er å aktivisere seg
og prøve nye ting.

Jeg tror at folk kan finne
lykken fra forskjellige steder.

Når det gjelder lykken er det
vanskelig å finne. Hvertfall for noen
er det mulig å finne lykken i
naturen. Det er noen folk som
trives best med naturen. Derfor
er det viktig for dem å gå på
turer og fjellturer. De har funnet



Do not write
in this space

lykken i naturen.

En annen ting hvor folk kan
oppnå lykken er religion.

Religion kan gi motivasjon og
inspirasjon. Religion kan gi en person
positive tanker. I tillegg kan religion
gi håp til en person. Håp kan
føre til den lykken.

I tillegg kan en person finne
lykken i små ting. For eksempel
når man er ferdig med en
oppgave eller et prosjekt. Folk kan finne
lykken fra den følelsen de får etter
de har gjort noe bra.



Do not write
in this space

Når folk begår søken etter lykken
Kan det føre til feil ting de ser etter.
Det kan hende at folk ser etter
matrader som en lykke. Men jeg
mener at det er feil å søke etter
lykken på denne måten. Siden penger, biler
og klær forsvinner etter hvert.
Derfor er det viktig å søke etter
en familie, og en stabil inntekt som
kan føre til et godt liv. Alle er
forskjellige og har forskjellige behov
men hvis man kan bli takknemlig for
hva man har kan man ha et svært
godt liv som gir glede hver eneste
dag. ☺